

Kontrolní úkol:

Zjistěte, jaké cíle vytýčila smlouva o EU a na jakých třech pilířích byla založena.

Smlouva o EU vytýčila **pět základních cílů**:

- podporovat **hospodářský a sociální pokrok** a vysokou úroveň zaměstnanosti a dosahovat vyváženého a udržitelného rozvoje, zejména vytvořením prostoru bez vnitřních hranic, posilováním hospodářské a sociální soudržnosti a zavedením hospodářské a měnové unie, jež v souladu s ustanoveními této smlouvy v konečném důsledku zahrne i jednotnou měnu a posílit demokratickou legitimitu institucí,
- potvrzovat svou identitu na mezinárodní scéně, zejména prováděním **společné zahraniční a bezpečnostní politiky** včetně postupného vymezení společné obranné politiky, která by mohla vést ke společné obraně a zefektivnit fungování institucí,
- upevňovat ochranu práv a zájmů státních příslušníků svých členských států zavedením **občanství Unie**,
- zachovávat a rozvíjet Unii jako **prostor svobody, bezpečnosti a práva**, ve kterém je zaručen volný pohyb osob ve spojení s vhodnými opatřeními týkajícími se kontroly na vnějších hranicích, práva azylu, přistěhovalectví a předcházení a potírání zločinnosti,
- v plném rozsahu **zachovávat *acquis communautaire*** a rozvíjet je, přičemž se posoudí, do jaké míry je potřebné přehodnotit politiky a formy spolupráce zaváděné touto smlouvou s cílem zajistit účinnost mechanismů a orgánů Společenství.

Evropská unie byla v době svého vzniku založena **na třech „pilířích“**:

- **První pilíř**: Ekonomická oblast

Cílem 1. pilíře bylo podporovat ekonomický a sociální pokrok vytvořením prostoru bez vnitřních hranic, posilováním ekonomické a sociální soudržnosti a zavedením hospodářské a měnové unie se společnou měnou. Typickým prvkem prvního pilíře byla **nadstátnost** (supranacionalita) a spadaly do něj vnitřní trh se čtyřmi svobodami pohybu, ochrana zdraví a bezpečnosti, ochrana životního prostředí, ochrana hospodářské soutěže, společná zemědělská a regionální politika, ale také od roku 1999 azylová a přistěhovalecká politika, problematika celní spolupráce a soudní spolupráce v občanskoprávních věcech.

- **Druhý pilíř**: Oblast zahraničněpolitická a bezpečnostní

Členské státy se Smlouvou o EU zavázaly provádět **společnou** zahraniční a bezpečnostní politiku s cílem zabezpečit společné hodnoty, základní zájmy a nezávislost EU; posilovat bezpečnost EU a členských států ve všech směrech; zachovat mír, posilovat mezinárodní bezpečnost, podporovat mezinárodní spolupráci; upevňovat a rozvíjet demokracii a právní stát. **Mezivládní charakter** zahraničněpolitické a bezpečnostní politiky znamenal, že rozhodovací i výkonné pravomoci zůstaly v členských zemích a o většině záležitostí se rozhodovalo jednomyslně.

- **Třetí pilíř**: Oblast justice a vnitřních věcí

Smlouva o EU vymezila věci společného zájmu v oblastech stanovení pravidel kontroly na vnějších hranicích EU; v boji proti drogové závislosti a podvodům v mezinárodním měřítku; v policejní spolupráci za účelem boje proti mezinárodnímu zločinu. Také třetí pilíř měl **mezivládní charakter**.

Pilířová struktura EU byla zrušena 1. 12. 2009, kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva.

Kontrolní úkol:

Zjistěte, jaké jsou hlavní orgány ES.

- **Evropský parlament**, který je složen ze zástupců obyvatel států sdružených ve Společenství a disponuje rozsáhlými kontrolními a poradními pravomocemi.
- **Evropská rada**, jejímiž členy jsou hlavy států nebo předsedové vlád a která rozhoduje o nejzávažnějších politických a ekonomických otázkách a vymezuje rozvojové směry EU.
- **Evropská komise**, nadstátní orgán chránící zájmy Společenství s významnými iniciativními, kontrolními a výkonnými pravomocemi.
- **Soudní dvůr**, což je nezávislý soudní orgán a zajišťuje dodržování práva při výkladu a provádění Smlouvy.
- **Účetní dvůr**, nezávislý orgán provádějící revizi účtů Společenství a zveřejňující výroční zprávu.

Kontrolní úkol:

Zjistěte, jaké tři priority předkládá nová strategie Evropa 2020.

- **Inteligentní růst**: rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích,
- **udržitelný růst**: podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje,
- **růst podporující začlenění**: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností.

Bliže viz:

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:CS:PDF>